

Procés de participació del Pla Estratègic de l'Alimentació de Catalunya 2021 - 2026.

Informe executiu

Resum executiu del procés participatiu

Amb l'objectiu de **disposar** d'una **política alimentària compartida** amb tota la societat, **construïda per tots els agents** que directa i indirectament hi intervenen, es va activar un **procés participatiu** entre els mesos de maig i novembre de 2020.

Aquest procés va impulsar-se de manera paral·lela als treballs tècnics de redacció del Pla, i va realitzar-se amb la següent finalitat:

- **Prioritzar els objectius estratègics** que, d'acord amb la ciutadania, haurien de tenir més rellevància al Pla
- Incorporar **propostes per orientar les línies estratègiques** amb les quals desenvolupar aquests objectius
- Incorporar **propostes d'actuació concretes**, a partir del reconeixement de les necessitats i la posada en valor de les oportunitats existents en cada un dels territoris

De manera complementària, el procés volia contribuir a **posar en valor el sistema alimentari** del país, donant **visibilitat** a un **sector** que té un gran impacte en qüestions tan diverses com l'emergència climàtica, la vertebració del territori, la sostenibilitat i la justícia social o la salut de les persones i del nostre entorn.

Adicionalment, és rellevant ressaltar que el plantejament del **procés** va haver d'**adaptar-se** a la **situació** produïda per la COVID-19 a partir del mes de març de 2020.

Per aquest motiu, totes les **accions** van haver de realitzar-se de manera **telemàtica**, recolzant-se en la plataforma en línia de participació de la Generalitat de Catalunya (participa.gencat.cat), i mitjançant la realització d'enquestes i de sessions participatives en línia.

En aquest sentit, el procés de participació ciutadana es va realitzar en dues fases:

- La **primera fase**, desenvolupada entre els mesos de maig i juliol, va servir per definir les prioritats del Pla, identificar els grans reptes percebuts per la ciutadania i desenvolupar els trets característics de cada una de les línies estratègiques
- La **segona fase**, duta a terme al llarg del mes d'octubre, es va orientar a traslladar les propostes a les necessitats específiques de cada territori, cercant un major grau de concreció en les iniciatives d'actuació proposades

Fase 1: priorització de les línies estratègiques

La primera fase, desenvolupada entre maig i juliol, es va dirigir a **contrastar** amb tots els **integrants** de la **cadena de valor alimentària**, des de la producció primària fins a les persones consumidores, l'**abordatge** del **Pla** a partir dels treballs tècnics realitzats fins al moment.

Seguint l'estructura conceptual del Pla (4 dimensions, 10 objectius estratègics i 20 línies estratègiques), es van desenvolupar una sèrie d'activitats que van permetre modificar, concretar i revisar alguns dels plantejaments de partida pel que fa a les prioritats del Pla i al contingut de les línies estratègies.

La convocatòria de les sessions es va realitzar mitjançant difusió per mitjans digitals (xarxes socials, pàgines del DARP i entitats relacionades, notes de premsa a mitjans de comunicació digital), i amb convocatòria directa (per correu electrònic i per telèfon) al mapa d'actors prèviament identificat, una base de dades amb més de 1.000 entitats relacionades amb la producció, la transformació, la distribució i ell consum d'aliments.

En aquesta fase van participar un total de **255 persones**, tant en la priorització dels objectius estratègics (128 persones) com en les sessions de recollida de propostes per enriquir-los i dotar-los de contingut (107 persones).

El resultat d'aquesta fase van ser **354 propostes**, que van servir per introduir modificacions i concrecions a la primera proposta de línies estratègiques, amb un desplegament dels objectius que recollia les principals orientacions recopilades al llarg de les sessions.

Decideix el futur de l'alimentació a Catalunya

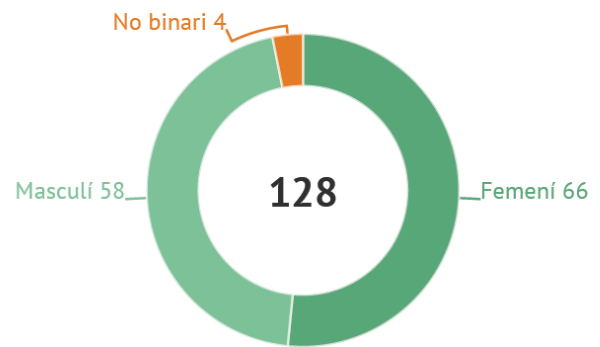
Fase 1: desenvolupament de l'enquesta de prioritització

L'enquesta de prioritització va ser contestada per 128 persones, majoritàriament persones consumidores (el 49 % de les respostes) i del sector productiu (el 29 %), seguint una distribució prou equilibrada pel que fa al gènere.

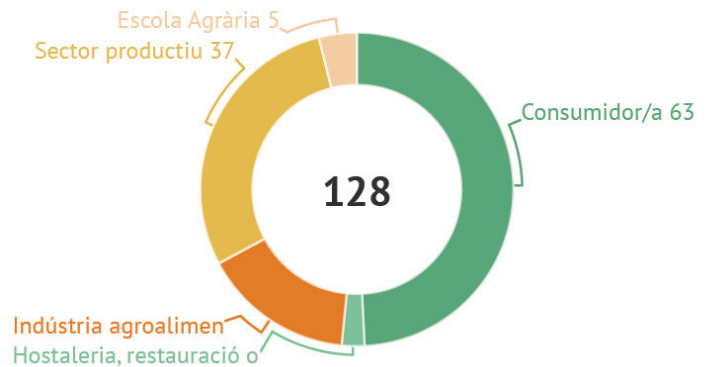
La dimensió que es va considerar més rellevant va ser la Dimensió 1 (Un sistema sostenible i basat en la bioeconomia circular), seguida de la 3 (Un sistema just, equitatiu i cohesionat).

L'objectiu estratègic amb major recolzament, va ser el de garantir un sistema socialment sostenible i accessible per a tothom, juntament amb els relacionats amb l'emergència climàtica i la sostenibilitat econòmica del sistema.

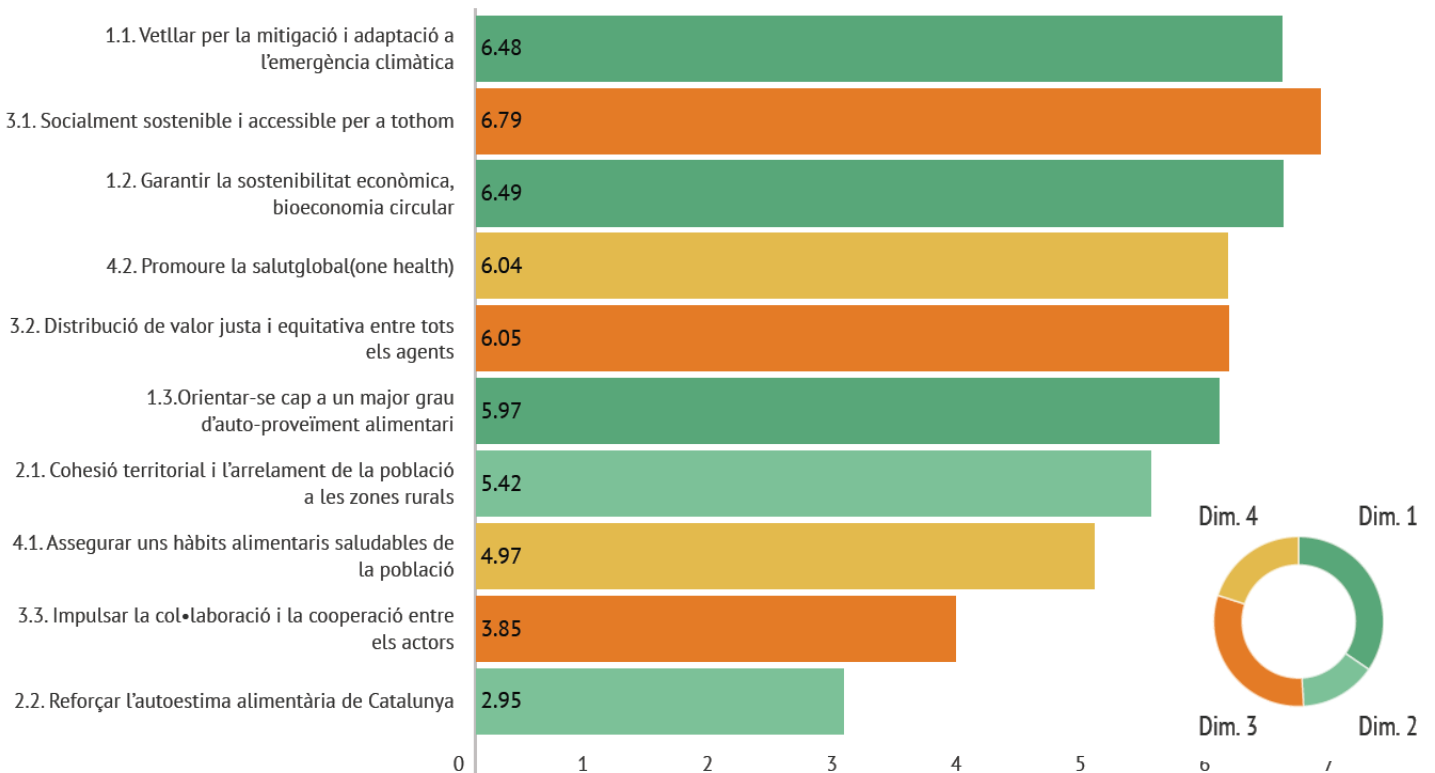
Respostes per gènere

Respostes per sector

Objectius estratègics prioritzats

Fase 1: desenvolupament de les sessions temàtiques

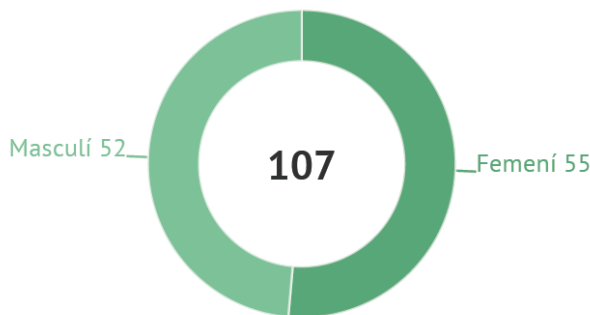
Amb el resultat dels qüestionaris, durant el mes de juny es van realitzar sessions de debat en línia per desenvolupar propostes d'iniciatives relacionades amb els objectius estratègics prioritzats.

Aquestes sessions es van realitzar amb la plataforma de videotrucada *Teams* i l'eina col·laborativa *Miro*. Després d'una primera part de presentació institucional, les persones participants es van distribuir en grups de treball per, en primer lloc, fer un treball propositiu individual i, després, una posada en comú que va permetre la construcció de propostes de manera col·laborativa.

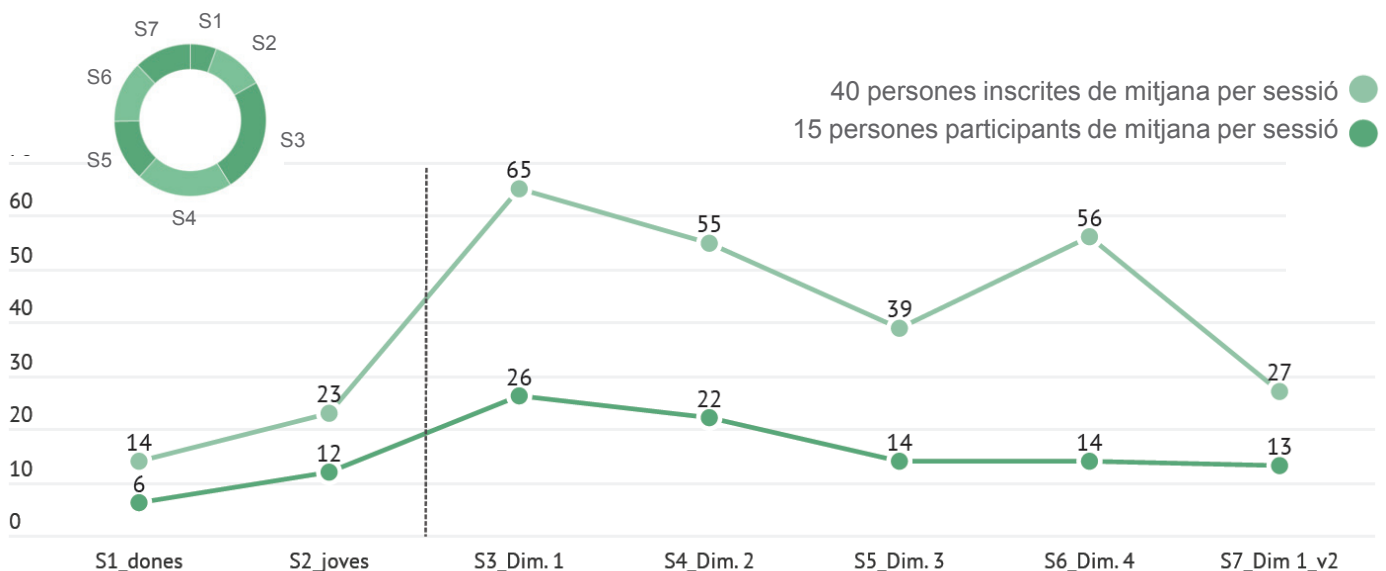
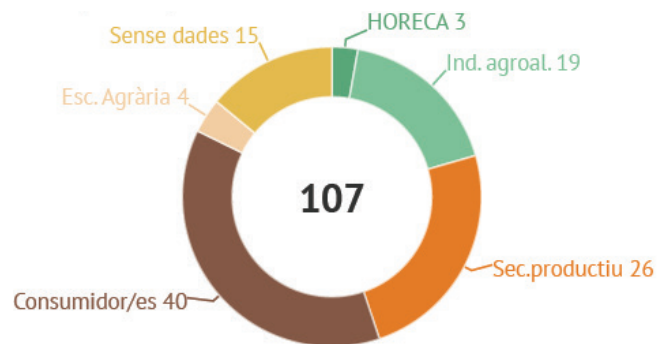
Es van realitzar 5 sessions temàtiques (una sessió per cada dimensió, exceptuant la dimensió 1 de la qual se'n van realitzar dues), i 2 sessions amb col·lectius específics, per així donar rellevància als col·lectius de dones del món rural i marítim i de joves relacionats amb les escoles agrícoles.

També es va realitzar una sessió pilot amb les persones treballadores del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació.

Participants per gènere

Participants per sector

Fase 2: concreció de les actuacions als territoris

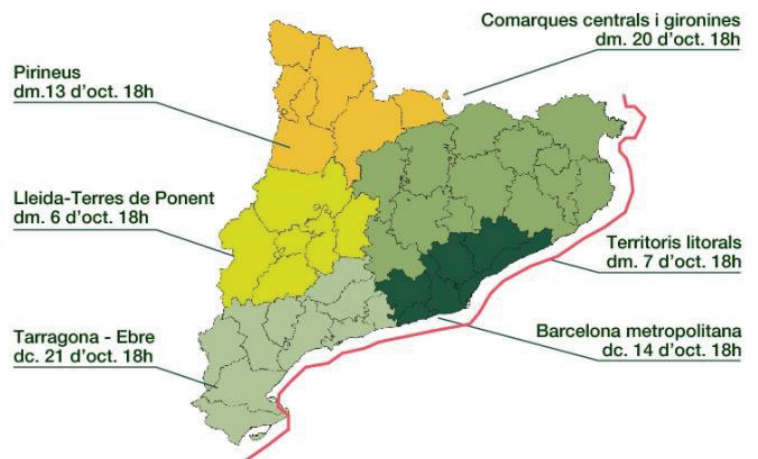
La segona fase del procés participatiu es va dur a terme durant el mes d'octubre. Aquesta va consistir en 6 sessions distribuïdes per tot el territori català.

A diferència de les anteriors sessions, en aquestes es van abordar totes les dimensions del Pla, però focalitzades en les particularitats de cadascun dels territoris.

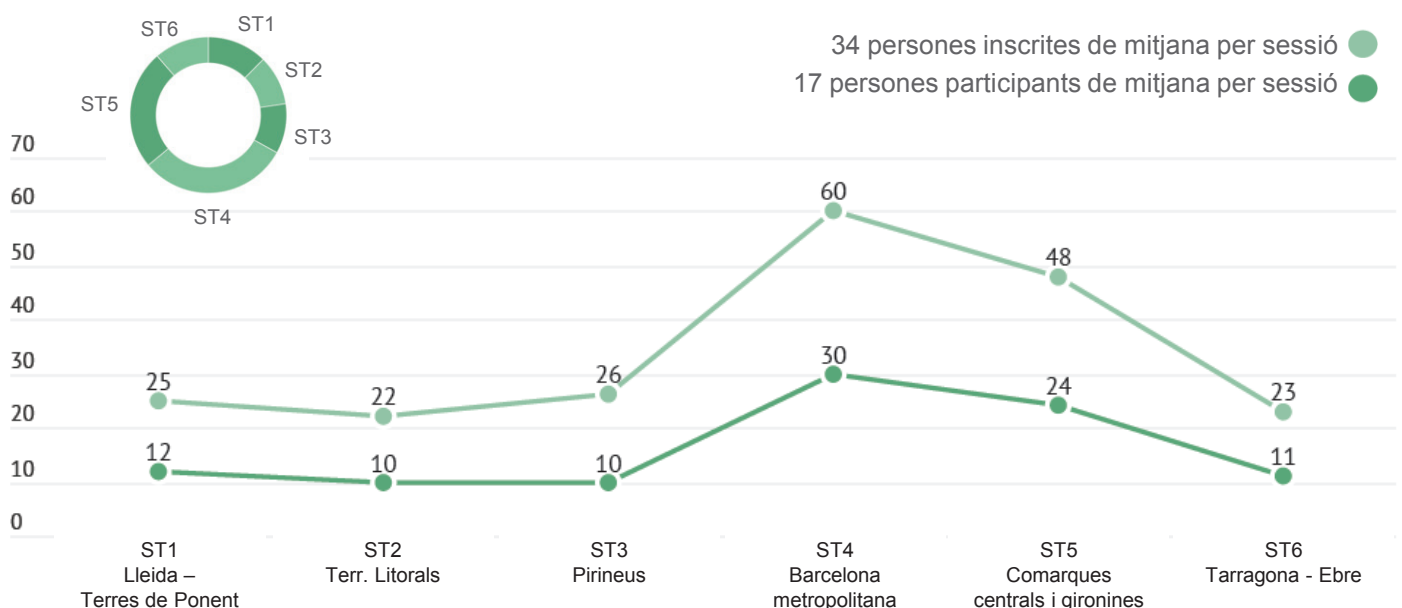
L'objectiu es va centrar en concretar les línies estratègiques en propostes d'actuació específiques, responnent a les necessitats de cada territori.

Es van realitzar sis sessions, distribuïdes de la següent manera: territoris de Lleida – terres de Ponent, territoris litorals, Pirineus, Barcelona metropolitana, comarques centrals i gironines, comarques de Tarragona – l'Ebre.

Distribució territorial de les sessions

Inscripció i participació mitjana per sessió

Fase 2: desenvolupament de les sessions territorials

De la mateixa manera que a les sessions de la fase 1 (sessions temàtiques i amb col·lectius específics), el treball per recollir i sistematitzar les propostes es va realitzar mitjançant la plataforma de videotrucada *Teams* i l'eina col·laborativa *Miro*.

Els objectius d'aquestes sessions territorials van ser:

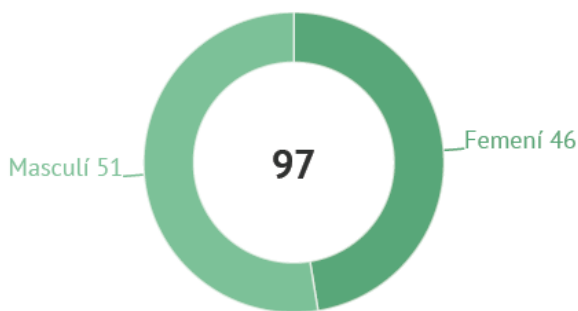
Recopilar i compartir bones pràctiques i experiències del territori.

- Concretar les propostes d'actuació ja identificades a cada territori.
- Recollir noves propostes d'actuacions a nivell territorial per enriquir el desplegament del PEAC.

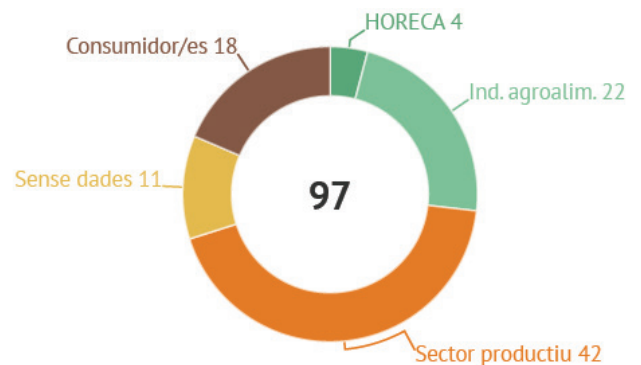
Pel que fa a la dinàmica utilitzada, es va articular la sessió a través de la posada en valor de les potencialitats de cada territori. A partir d'una proposta de temàtiques plantejada per l'equip tècnic, es va partir d'una identificació de les bones pràctiques considerades més destacades en el territori, per després buscar les complementarietats entre elles i identificar les actuacions a contemplar en el PEAC.

El resultat de cada sessió va ser la definició col·laborativa d'actuacions concretes de bones pràctiques identificades al territori i amb possibilitat d'incorporar-les al PEAC.

Participants per gènere

Participants per sector

Identificació de bones pràctiques per cada dimensió

81

Sobretot relacionades amb experiències de comercialització conjunta i venda en línia

36

Sobretot relacionades amb la promoció del producte local i de proximitat

19

Sobretot experiències de foment de la cooperació i col·laboració entre actors

12

Sobretot relacionades amb la formació i pedagogia a la ciutadania

Fase 2: resultats

En les sessions territorials es van recollir **153 propostes d'actuació**, i es van identificar **148 experiències** considerades **bones pràctiques**.

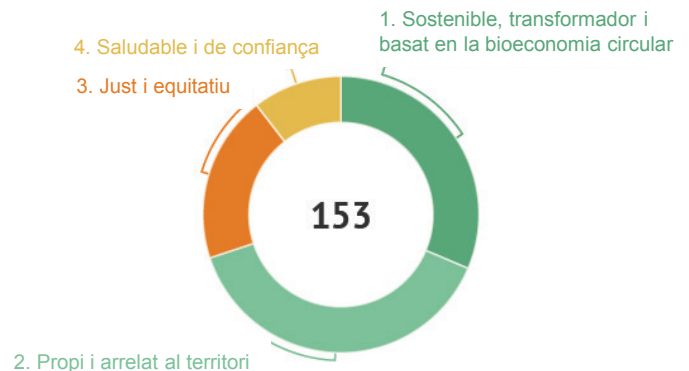
En aquestes sessions el 31 % de les propostes estaven relacionades amb la **Dimensió 1: Un sistema sostenible, transformador i basat en la bioeconomia circular**, especialment pel que fa a la construcció de xarxes de distribució de productes locals i la millora de la competitivitat de les PIMES.

Respecte a la **Dimensió 2: Un sistema alimentari propi i arrelat al territori**, la majoria de les 59 propostes (el 38 % del total), proposaven estratègies de promoció del producte autòcton, actuacions per fixar població i per facilitar la incorporació del jovent a l'activitat agrària, així com per millorar les condicions dels professionals del sector primari.

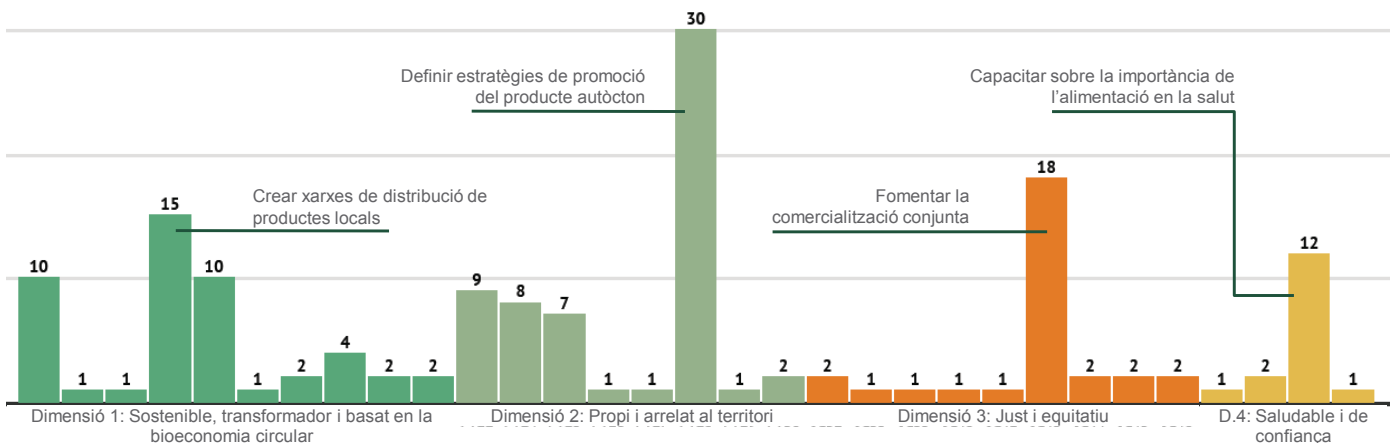
La comercialització dels productes va concentrar la majoria de les 30 propostes relacionades amb la **Dimensió 3: Un sistema just, equitatiu i cohesionat**, representant el 19 % de les recollides en les sessions territorials.

Pel que fa a les 16 propostes de la **Dimensió 4: Un sistema saludable i de confiança** (el 8 % del total), la gran majoria es referien a la capacitat i formació de la població, amb especial èmfasi en escoles i centres educatius.

Distribució de les propostes per dimensió

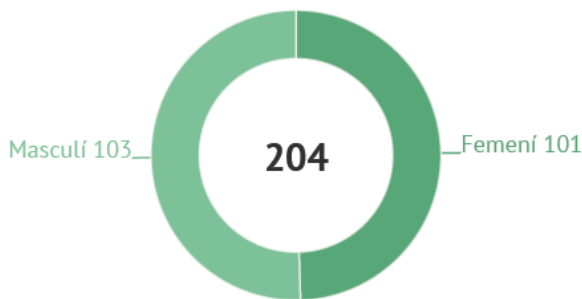
Distribució de les propostes per línia estratègica

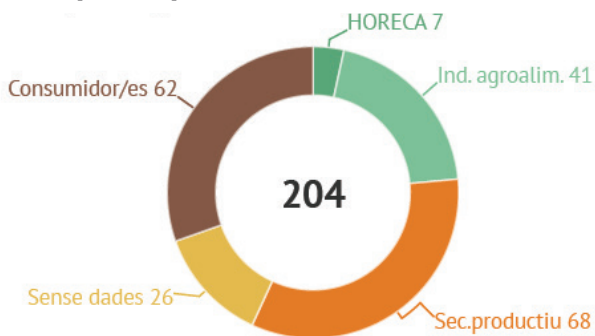
Procés participatiu: dades globals de participació

A les sessions participatives (temàtiques i territorials) van participar un total de **204 persones**. La participació en aquests espais va estar molt distribuïda pel que fa a gènere (paritat gairebé absoluta) i al sector d'origen, tot i que destaca una major presència del sector productiu (agrícola, ramader i pesquer) i de persones consumidores.

Participants per gènere

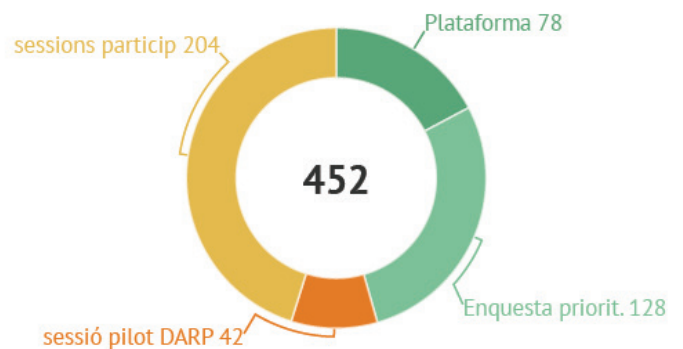
Participants per sector

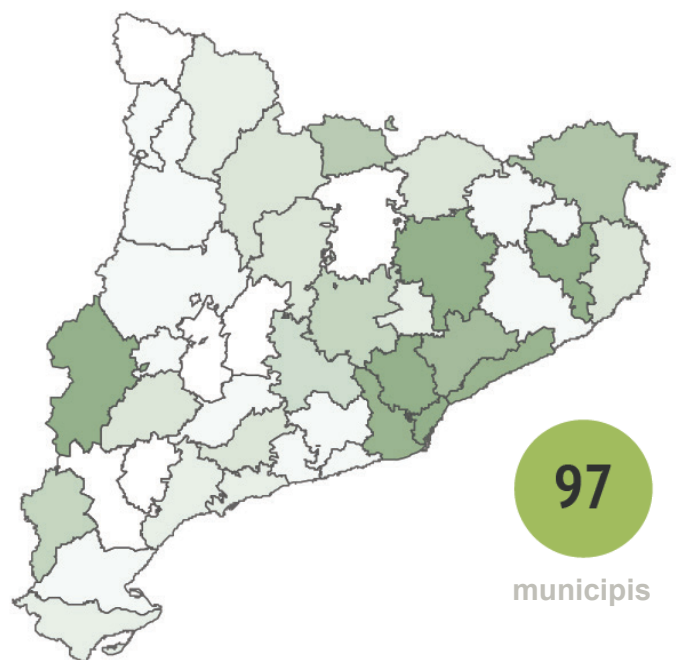
Pel que fa a la distribució territorial, i gràcies al plantejament metodològic que impulsava la descentralització dels espais participatius, es van implicar persones de 97 municipis diferents. Tot i així, les comarques metropolitanes van concentrar el 39 % de les persones assistents.

Si es consideren també les persones que van participar directament a la plataforma participa.gencat.cat (78), a la sessió pilot amb persones treballadores del DARP (42) i a l'enquesta inicial de prioritització d'objectius (128 persones), al procés participatiu del PEAC es van involucrar un total de **452 persones**.

Participants totals al procés

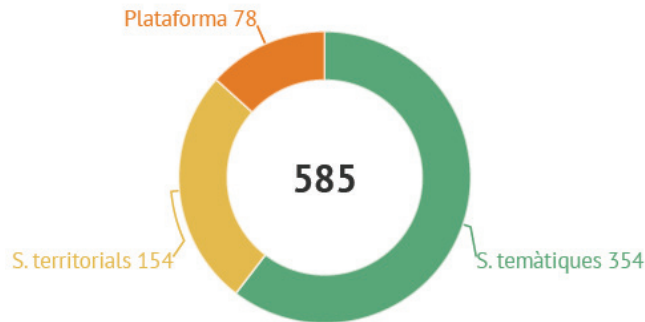
Van participar persones representants de 87 entitats diferents: administració pública, centres educatius, associacions de diferents tipologies (de productors, d'industrials, de restauració, de consumidors...), etc.

Procés participatiu: resultats i impacte de la participació

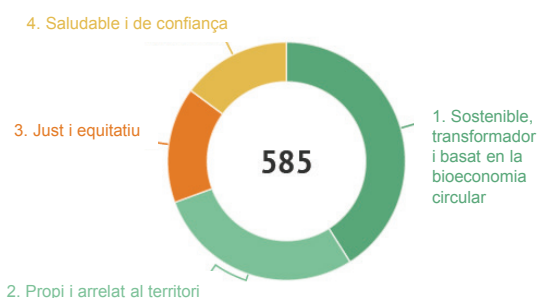
El total de propostes recollides entre les sessions temàtiques, les sessions territorials i la plataforma web va ser de **585 propostes**.

Propostes plantejades

La majoria d'elles (el 41 %) estaven relacionades amb la Dimensió 1. seguides de la Dimensió 2, (28 % de les propostes.), la Dimensió 3 (el 16 %) i la Dimensió 4 (el 15 %). Les qüestions amb major presència al procés van ser l'impuls de la transició cap a un model de producció sostenible i la millora de la competitivitat de les PIMES (Dimensió 1), la definició d'estratègies de promoció del producte català (Dimensió 2), el foment de la comercialització conjunta i de la col·laboració entre agents (Dimensió 3) i la conscienciació ciutadana sobre la importància de la dieta saludable (Dimensió 4).

Distribució de les propostes per dimensió

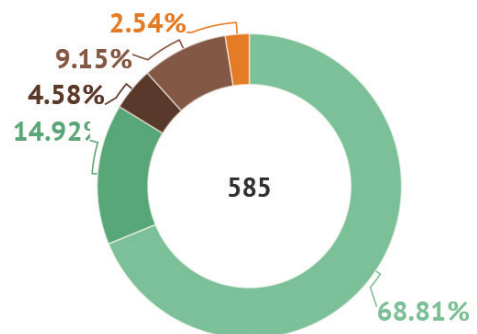

Cal destacar l'**alt impacte** de les **propostes** recollides en la **formulació del PEAC**.

Després de la seva anàlisi per part de l'equip tècnic i redactor, únicament 96 propostes (el 16,5 %) no es van incorporar al document per tractar d'un tema no relacionat amb l'alimentació, per no estar alineades amb els objectius del Pla o per tractar d'una qüestió fora de l'àmbit competencial que aborda el PEAC (en aquest cas, les propostes es traslladen a l'Administració competent) .

De les propostes restants, 406 (el 68,8 %) ja estaven parcial o totalment contemplades al document de partida, introduint en tot cas modificacions i matisos sobre les actuacions proposades. Les 88 restants (el 15 % del total) es van incorporar al document com a noves propostes.

Incorporació de les propostes en el PEAC

- Propostes ja contemplades en els primers documents de treball del PEAC
- Propostes noves, recollides i incorporades al PEAC
- Propostes no incorporades per tractar d'un tema no relacionat amb l'alimentació
- Propostes no incorporades per tractar d'un tema fora de l'abast competencial que aborda el PEAC
- Propostes no incorporades per no estar alineades amb els objectius del PEAC

